

КАКЪВ Е ВАШИЯТ РАБОТЕН СТАТУТ?

В Белгия можете да работите като работник (служител) или самоосигуряващо се лице (zelfstandig). И двата статута са законни. Ако разбира се спазвате законния статут, по който работите. Между двата статута съществуват значителни разлики. Затова Вие трябва да сте наясно какъв вид договор подписвате. Трябва да знаете, че когато работите като самоосигуряващо се лице това е лично ваш избор. Вашият работодател не може да ви задължи това.

»» КАКВИ СА ОСНОВНИТЕ БЕЛЕЗИ И РАЗЛИКИ:

»» *Договор и заплащане*

Работникът сключва договор за работа (контракт). Той работи под ръководството на работодателя. Работникът получава твърда заплата, която се определя от CAO (колективно работническо споразумение). Това споразумение е на секторна или фирмена основа. Ако не съществува такова споразумение тогава трябва при всички случаи да получавате минималната заплата. Заплатата ви се определя въз основа на броя работни часове.

Самоосигуряващото се лице няма работен договор. Самоосигуряващото се лице према работни поръчки само, по свой собствен избор. Самоосигуряващото се лице има своя фирма или е съдружник в някоя фирма. Това лице не е подчинено на работодател. То само трябва да се грижи за своето заплащане при извършване на работа. Заплащането зависи от вида на поръчката: на час, на кв.м. или на поръчка.

Социални права / Социална сигурност

Работниците и самоосигуряващите се лица изразждат сами чрез работа своите социални права

Социалните осигуровки за работниците биват заплащани от работодателя.

Работодателят удържа от брутната заплата на своя работник определен процент, който може да стигне максимум до 13,07%. Тази сума е за плащане на социалните осигуровки. Това означава, че работникът никога не трябва сам да плаща сметката за социални осигуровки!

Самоосигуряващите се лица трябва сами да плащат своите социални осигуровки. За тази цел те трябва да се запишат към някоя социална каса за самоосигуряващи се лица, това трябва да стане още от първия ден!

Благодарение на заплатените социални осигуровки вие сте социално осигурени. Социалните права на работници и самоосигуряващите се лица се различават силно помежду си.

САМООСИГУРЯВАЩИ СЕ ЛИЦА

- не са автоматично застраховани при професионална злополука или болест
- болнична осигуровка-първият месец от болестта не се заплаща
- няма заплащане по време на отпуск
- минималната пенсия е ограничена
- Без право на заплащане при безработица
- детски добавки
- еднократна помощ при раждане и отпуск по майчинство
- бащите нямат право на отпуск по бащинство
- Без право на неплатен отпуск
- без право на заплащане при напускане

ВНИМАНИЕ: Самоосигуряващите се лица трябва сами да плащат своите осигурителни вноски! Ако работите като самоосигуряващо се лице и някой друг (например работодателят) плаща вашите социални осигуровки вие трябва да му искате винаги бележка за плащане! Вие самите носите отговорност за плащането на осигуровките! Ако плащането не е осъществено добре вие можете да плоучите глоба.

РАБОТНИЦИ

- застраховани са при професионална злополука или болест
- болнична осигуровка: осигурена заплата+осигуровка от втория ден на болестта
- право на заплащане по време на отпуск
- пълноценна пенсия като работник/служител
- право на заплащане при безработица
- детски добавки
- еднократна помощ при раждане и отпуск по майчинство
- право на отпуск по бащинство
- имат право на неплатен отпуск
- имат право на заплащане при напускане с предупреждение

ВНИМАНИЕ: Работодателят трябва сам да плаща осигурителните вноски на работниците!

Данъци

Всички **работници/служители** плащат лични данъци върху своите доходи. Това също става чрез работодателя. Всеки месец той удържа този данък от заплатата и го изпраща автоматически на данъчната служба. Работникът сам не трябва да прави нищо.

Самоосигуряващите се лица трябва сами да се грижат за предварителното плащане на личния данък. Те самите са отговорни за внасянето и плащането на ДДС.

Материал/работно време и т.н.

Като работник вие няма да се тревожите. Работниците използват материала на своя работодател. Работникът изпълнява задачите, които получава от своя работодател. Като работник вие сте задължени да изработвате определен брой работни часове, които са определени от закона. Вие нямате право да работите повече от 40 часа на седмица освен ако за това ви се заплаща допълнително. Работодателят определя работното време както и периодите, през които си вземате отпуск.

Ако сте **самоосигуряващо се лице** или съдружник вие можете сами да решавате всичко, което е свързано с работата: къде и кога ще работите, закупуване на материалите, договаряне с клиентите и работодателите, ...

ВНИМАНИЕ!!

Доста често става така, че хората биват назначени на работа в някоя фирма като фиктивни самоосигуряващи се лица. Това е незаконно и наказуемо! В тези фирми работят много съдружници, които имат много малко фирмени дялове (например всеки един съдружник притежава 1 ак-

ция) докато управителят притежава по-голямата част от фирмените дялове. Управителят всъщност е работодател на останалите съдружници: той сключва договори, определя заплата, работното време, грижи се за транспорта и закупуването на материалите. Останалите съдружници имат всъщност законно право да участват във вземането на тези решения, но те работят в тези фирми като обикновени работници (под ръководството на управителя). Тази юридическа конструкция е незаконна и води до злоупотреби. Тези фирми биват основавани от работодатели, които не желаят да плащат социални осигуровки и данъци за работниците си. Часовото заплащане е много ниско. Обещанието на работодателя, че ще плаща социалните осигурителни вноски на съдружниците в повечето случаи не се изпълнява. Освен това съдружниците (работници) често не знаят, че трябва сами да плащат социални осигуровки. И понеже не ги плащат им се натрупват (много!) дългове към службата за социални осигуровки и данъци.

Хора, които работят във фирма, но изпълняват нарежданията на работодателя и получават заплата от него работят като фиктивни самоосигуряващи се лица. Всъщност те работят като обикновени работници, а техният работодател плаща прекалено малко социални осигуровки и данъци. Това е незаконно!

Последствия и опасности за фиктивните самоосигуряващите се лица:

- получавате твърде ниска заплата
- не сте застраховани при професионална злополука
- не получавате заплата или болнични осигуровки, когато се разболеете
- сами трябва да си плащате социалните осигуровки! Ако не ги платите ще получите глоба. Тази глоба може да достигне до хиляди евро.
- може да ви се търси отговорност за грешки и злополуки на работното място.
- вие носите отговорност за дълговете на (вашата) фирма.
- ако на работата възникнат проблеми вие трябва сами да ги разрешите.

Давайте винвги някой друг да ви разгледа договора за работа! За повече информация се обърнете към ACV...

Този наръчник е изготвен на Вашия роден език. Консултантите на ACV-CSC могат да Ви окажат помощ на холандски или френски език. Ако познавате някой, който говори добре френски или холандски, помолете го да Ви придружи в центъра за услуги на ACV-CSC.

CONTACT

Antwerpen Kempen

03/222 71 55 • 03/222 71 59
diversiteit.antwerpen@acv-csc.be

Mechelen-Rupel Leuven

015/45 46 73
diversiteit.mechelen@acv-csc.be

Brussel-Halle-Vilvoorde Bruxelles

02/557 85 42
diversiteit.brussel@acv-csc.be

Waas en Dender Aalst-Oudenaarde

03/765 21 71
diversiteit.dendermonde@acv-csc.be

Gent-Eeklo

09/265 42 78
diversiteit.gent@acv-csc.be

Brugge-Oostende-Westhoek

059/55 25 65
diversiteit.oostende@acv-csc.be

Zuid West-Vlaanderen Midden West-Vlaanderen

056/23 55 07
diversiteit.kortrijk@acv-csc.be

Limburg

011/30 61 66
diversiteit.limburg@acv-csc.be

Centrale LBC-NVK

03/220 89 54
diversiteit.lbc-nvk@acv-csc.be

Coördinatie / Coordination: Stefaan Peirsman • 02/246 32 28 • diversiteit@acv-csc.be

Contacteer / Contactez

Bulgaars

Bulgare

Werknemer of (schijn)zelfstandige?
Travailleur salarié ou (faux) indépendant?

